

sežeta do nezogljenege lesá, ki potem gnjiti začne. Če pa se les samo le s smolo namaže, se smola tudi lesá tako trdno ne prime, kakor je treba, da se les obvaruje gnjilobe. Kdor tedaj hoče les pod zemljo gnjilobe za gotovo obvarovati, mora ga zogljeniti in osmoliti. To se pa tako najbolje zgodí, da se konec lesá, ki v zemljo pride, površno ožge, in dokler je oglje še enmalo gorko, tako dolgo z vročo smolo maže, da je oglje nič več v-se ne vzame in je po takem zogljeni les do dobrega zasmolen.

Gospodarske novice.

* *Nov plug, ki ob enem razrušuje in okopava*, je iznašel kovaški mojster v Vukovaru Konrad Luketić. Izvedenci ta plug, ki je ob enem extirpator in kultivator, zelo hvalijo. Gosp. Luketić se je obrnil do ministerstva v Pešt, za privilegij tega pluga. Cena novemu plugu je 15 gold.

* *Govejo kugo* imajo še zmirom na Ogerskem v 3 občinah, v Dalmaciji v 1 občini, na Hrvaškem in v Slavoniji je ni.

* *Ribiška družba na Štajarskem*. — 4. dne t. m. se je v Gradcu ustanovila nova družba za ribštvo, kateri predsednik je baron M. Washington, ki je tudi predsednik Štajarske družbe kmetijske. Začelo je to društvo delovanje svoje s tem, da hoče podrezati državni zbor na to, da vendar enkrat se loti razprave o načrtu ribiške postave, katerega je ministerstvo mu že davno v obravnavo predložilo. Obrnil se je odbor tudi na družbo kmetijsko Kranjsko, naj tudi ona podreza zbornico poslancev.

* *Maklura aurantiaca* se imenuje grmovje iz severne Amerike, ki je že na Francoskem zelo razširjeno, pa že tudi po drugih deželah znano kot najboljši les za žive meje (žive plotove). Hvalijo ga zato, ker dobro raste v vsaki zemlji, je zelo trdnega lesa z bodečim trnjem, se dá lepo obrezati in tako razplesti, da nobena živina ne more skozi tak plot. Ker poleg tega lepo zeleni in gosto izraste, pa tudi se noben mrčes v njem ne ugnjezdí, zato prekosi maklura vsako drugo grmovje za živo mejo.

* *Trihine v goséh* so zadnji čas našli v Diedenhofenu na Nemškem, kjer je 60 vojakov nevarno zbolelo, dva izmed njih pa umrla po tej strašno hudi bolezni, ki so gosjo pečenko jedli. Dozdaj ni bilo znano, da bi trihine (neke zelo drobne glistice) kje drugej, kakor le v prešičih se bile našle.

* *Asekuranca zoper škodo toče*, ki pod imenom „prva Ogerska asekuranca zoper škodo toče“ razpošilja tudi po Avstrijskih deželah vabila na zavarovanje poljskih pridelkov, nima pravice zavarovalne družbe. Zato svari c. k. Dunajsko ministerstvo notranjih oprav kmetovalce, naj se ne vsedejo tej asekuranci na limanice.

Podučne stvari.

Nikar upihati gorečih petrolejevih lamp!

Petrolej daje lepo luč, ali sila nevarna je ta luč, če jo kdo ugasne s tem, da v lampo pihne! Strašna nesreča se je pri tem nedavno zgodila na Dunaji. Neka gospodinja je ukazala svoji dekli, naj ugasne lampo, v kateri je petrolej gorel. Dekla gre, vzame lampo z zida, kjer je visela, in, namesti da bi bila stenj (tôht) nazaj zasukala, da bi jo ugasnila, pihne va-njo. Pri tej

priči pa se, kakor da bi z možnarjem vatretil, razpoči lampa, petrolej se razlije po obleki nesrečne dekle, in hipoma je reva gorela na več krajih. Na kričanje ožgane ženske priletijo bišni ljudje skupaj, al že je bila tako po životu osmojena, da je čez malo dni potem umrla v bolnišnici, kamor so jo nesli.

Če vprašate: zakaj je s petrolejem napolnjeno lampo upihniti tako nevarno, povemo vam, da petrolej (kamno olje) ni tako nedolžno olje kakor kako drugo olje, ampak petrolej ima to lastnost, da se hipoma vžge in posodo, če še tako močno, kakor smodnik (pulver) raznese, kamor pa goreče olje pade, vse brž zažgè. Zato tolika nevarnost tiči v petrolejevih lampah, in zato je poduka treba ljudém, ki ne poznajo strašne moči kamnega olja.

Gospodinje in gospodarji, in vi, gospodje učitelji, podučite svojo družino in mladino, da vedó, kako nevarno je petrolej, kedar se vname, in kako varno je treba ravnati s takimi gorečimi lampami.

Ozir po domovini.

Popotne črtice.

(Dalje.)

V poštnem vozu sedi nekdo. Ko jaz prisedem in ga pozdravim, mi prav priljudno odzdravi, kakor da ne bi bil navajen pozdravljan biti. To se je godilo molčè, a ko sedem, me nagovori nemški. Mislil je menda, da vsak gospôsko oblečen človek mora znati nemški; če tega ne zna, naj sleče gospôsko sukno in obleče kmetiški jopič! — V pogovoru zvem, da je Kočevar, ki ima svojo kupčijo tam neki na Nemškem, prišel je le obiskat svoje zlahtnike in pozvedit, če bi se zdaj, ko je že bolj star, mogel s svojo kupčijo preseliti nazaj na Kočevsko.

„Tedaj se vam je jelo tožiti po domovini?“ — ga vprašam.

„O ne“ — odgovori — „tega ne. Za domovino jaz ne vem, sem le trgovec. Preselil bi se rad sem zato, ker na Nemškem zdaj ni nobene kupčije, nič zaslužka.“

„In ste dobili kak kraj, kjer bi se naselili?“
„Ne! Kočevarji so pač prerrevni, zemlja njihova nerodovitna.“

„Mislite, da je bila ta zemlja od nekdanj nerodovitna, tudi takrat že, predno so Kočevarji prišli v ta kraj?“

„Se ve, da je bila!“ — mi odgovori.
„Jaz pa mislim, da ne. V tako puščavo bi se predniki vaši ne bili naselili, dokler je drugej bilo kaj prostora za-nje.“

„Je pa pozneje postala taka.“
„To pa, to, al po čegavi krivdi? Po lastni krivdi prebivalcev.“

„Oho!“
„Le poslušajte me. Vi Kočevarji ste bolj trgovinski rod, obdelovanje zemlje vam nič kaj ne diši, vsaj možakom ne.“

„Ker ne moremo toliko pridelati in zaslužiti, da bi živeli“ — mi seže v besedo.

„Zdaj morda res ne, ker je zemlja opešala po krivdi vaših prednikov. Pri vas je namreč od nekdanj navada, da gredó možki po svetu iskat zaslužka, vso domačijo, toraj tudi delo na polji, pa prepuščajo slabotnim ženskim rokam, ki ne morejo storiti vsega, kar zahteva zemlja, da more dajati to, kar se od nje zahteva. Tako je sčasoma brez potrebnega gnojenja in družega obdelovanja opešala, in kar je bilo prej vam le komo-